

2. MIT MONDANAK AZ ÓSZÖVETÉSEGI PRÓFÉTÁK JÉZUS ELJÖVETELÉRŐL?

gyülekezeti óraszám: 0. egyházi óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: Karasszon Dezső: Ésaiás könyvének magyarázata, in: Jubileumi Kommentár, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1972; Heidelbergi Káté 12-19. kérdés feleletei, ill. a Második Helvét Hitvallás XI. fejezete; Kozma Zsolt: Igazság és béke a Messiás országában, in: Igazság és Élet, 6(2012/4); Aranyos Zoltán: Mikeás könyvének magyarázata, in: Jubileumi Kommentár, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1973; Fazakas Sándor: Békességre van szükségünk, in: Igazság és Élet, 4(2010/4))

Ézs 7,14:

Az Ézs 7,10-25 eredetileg Áház király viselkedése miatt mondott jövendölés. Isten lehetőséget adott Áháznak, hogy jelet kérjen tőle a korábbiakban megígért jövendő valóságára nézve. A király azonban azt mondta, nem fárasztja ezzel az Urat – valójában már eldöntötte, mit fog tenni, és abban Istennek nem szánt helyet. Ezzel azonban ítéletet, csapást hozott önmagára és népére. Az említett „fiatal nő” lehet a király éppen jelenlévő fiatal felesége, aki gyermeket fog szülni, és Immánuelnek (jelentése: velünk az Isten) nevezi el, mert áldott jövendőben bízik. Azonban nem béke jön, hanem pusztulás, amit Assíria és Egyiptom fog véghezvinni Izráel földjén. A tejszín és méz ezúttal nem paradicsomi ételt jelent, hanem azt, hogy nem lesz más eledel a pusztulás miatt, csak tej és vadméz.

A prófécia Krisztusra való értelmezése az Újszövetségben több helyen is megtörténik: szó szerint e prófeciára hivatkozik a Mt 1,18–23, tartalmi kötődéssel pedig a Lk 1,26–38-ban és a Jn 1,14-ben találkozunk. A Mt 1,18–23 szerint a fiatal nő Szűz Mária, Immánuel pedig Jézus Krisztus. Mt tanítása szerint tehát az Ézs 7,14 prófeciájában a Megváltó szüztől születését jelentette ki Isten.

Ennek teológiai jelentősége az, hogy így bizonyul Jézus Krisztus mint ember a mi testvérünknek, hogy ember édesanyától született, ahogyan a többi ember, viszont mivel nincs ember édesapja, az eredendő bűntől mentesen. Nincs saját bűne, mert nem bűnös mivoltot örökölt, hanem Ádám és Éva bűnétől mentes emberi természetet.

Ézs 9,1–6

Ez a prófécia a Messiás születéséről és uralkodásáról szól. Amint a teremtéskor a világosság megteremtése volt az első, úgy az új teremtéskor is nagy világosságot lát a nép, ami a halál árnyékának sötétségét megtöri. Az Úr szabadítása, hogy a nagy háborúban megfogyatkozott népet megsokasítja (1Móz 22,17; Ézs 26,15). Az Úr színe előtti örömet a ünnepélyes földi pillanatokhoz hasonlítja: az aratáshoz, a győztes hadjáratból gazdag zsákmánnyal való hazatéréshez. A „Midján napja” Gedeon csodálatos győzelmének történetét idézi fel: mikor a midjániták táborát Isten megfutamította, és ehhez Gedeonnak mindössze háromszáz emberrel csak zajt kellett csapnia kürtökkel, fazekakkal és kiabálással (Bír 7,1-25). A szabadítás a prófécia szerint olyan hatalmas lesz, hogy nekik csak össze kell szedni az ellenség fegyvereit és harci ruháit.

A Messiásról szóló részből megtudhatjuk, hogy nekünk, a mi javunkra születik a Messiás, mint Isten Fia. Az uralom az ő vállán lesz: ez valószínűleg arra utalhat, hogy az uralom jele a kulcs, amit akkoriban mérete miatt csak vállon lehetett hordozni (Ézs 22,22). A Messiás nem szorul senki tanácsára, hanem Isten mennyei tanácsának tagja. Tanácsa végrehajtásához isteni erővel is rendelkezik, erre utalhat az Erős Isten kifejezés mellett az örök Atya is. A békeség a Bibliában soha nem csak a fegyverek, a háború uralmának végét jelenti, hanem azt a teljességet, jólétet,

amely minden téren boldogságot eredményez az emberek életében. Dávid trónján ülő uralkodóként Isten törvényét, akaratát hajtja végre.

A szakasz újszövetségi felidézései: Gábrriel angyal Szűz Máriához intézett szózatában (Lk 1,32–33), a pásztorokhoz szóló angyali szózatban (2,10–11), a sokaság Jézusnak a Messiás felemeltetéséről mondott tanításával szembeni érvelésében (Jn 12,34), Péter pünkösdi prédikációjában (ApCsel 2,30).

Ebből a próféciában jelentetett ki tehát, hogy a Messiás Isten Fia lesz, Isten teljhatalmának, erejének birtokában, és Dávid utódként, az ő uralkodásának folytatójaként jön el.

Ézs 11,1–10

A Messiás igazságot és békét hoz. Dávid házának része volt Izráel bűnében, ezért büntetésében is része lesz: Isten kivágja a „fát”, csak a csonk marad meg. Ez azonban a fák megfiatalításának megszokott módja. Isten tehát kegyelmesen újakezdi az üdvtörténetet az ítélet után ugyanott, ahol először kezdte: Dávid házánál. A dávidi Messiáson megnyugszik Isten Lelke, mint egykor Dávidon (1Sám 16,13; 2Sám 23,2–3), és így lesz képes emberfeletti uralkodásra. Emiatt nem fog tanúkra szorulni ítélkezéséhez („nem a látszat után ítélt”), hisz tudni fogja, mi lakik az emberekben.

Az emberek és állatok közti ellenségeskedés eredete a Biblia szerint a bűn. Az első bűn után a kígyóval (1Móz 3,15), a Nőével kötött szövetség után a többi állattal is harcba került az ember (1Móz 9,2). A Messiás ennek az ősi, elkeseredett harcnak is elhozza a végét. Bár tudományos ismereteink szerint elképzelhetetlennek tűnik, hogy a ragadozók növényevővé válnak, tudjuk, hogy e prófécia magasabb szinten mégis igaz: a 2Kor 1,20 szerint Istennek minden ígérete beteljesedik Krisztusban. A Róm 5,1221 szerint pedig amint az első Ádám bűne kozmikus hatású volt, ugyanígy kozmikus jelentőségű a második Ádám, Jézus Krisztus váltságműve. A beteljesedés tehát dicsőségesebb lesz, mint a jövendülés volt. A prófécia az emberek megváltozásáról is beszél: tele lesz a föld az Úr ismeretével.

Újtestamentumi vonatkozás. Egyetlen szó szerinti idézet indokoltá teszi a krisztológiai magyarázatot: „Ézsaiás pedig így szól: Hajtás sarjad Isai gyökeréből, és népek uralkodójává emelkedik: benne reménykednek a népek” (Róm 15,12). Közvetett utalások: Jézus megkeresztelkedésekor leszállt rá a Lélek (Mt 3,16).

– Az angyalok békeszózata: „... a földön békesség és az emberekhez jóakarát” (Lk 2,14b). Jézus a Hegyi beszédben azokat nevezi boldogoknak, akik munkálják Isten országának békességét (Mt 5,9).

– A bűnösök és a gyengék közötti kettős ítéletre nézve: az Újszövetségben ott, ahol Jézus megjelenik, illetve ahol az ige hirdettetik, a világ megoszlik: a napkeleti bölcsék és Heródes, a juhok és kecskék, a kereszt két oldalán megfeszített gonosztevők, akik hittek Pál prédikációjának, és akik nem hittek (ApCsel 28,24).

– A pogányokból és a zsidókból lett keresztyénekre vonatkoztatva: Krisztus a mi békességünk... megbékéltette mindkettőt egy testben Istennel... békességet hirdetett...(Ef 2,14–17).

Mik 5,1–5

Mik 1-3 része a nép ítéletéről, a folytatás Istennek a maradékhoz intézett ígéreteiről szól. A törzsi szövetség legkisebb tagjának kiválasztására szóló ígéret ősi hagyományon alapszik, és a Dávid házából való uralkodók sorának megújítását jelenti Júda és Izráel újra egyesítése jegyében (vö. 1Sám 16,1). A királyi gyermek születésének ígérete egybecseng az Ézs 7,14 és a 11,1 üzenetével. Itt is arról értesülünk, hogy a boldog, új korszak az ítélet veszedelmeit túlélő és visszatérő maradék sorsa lesz. A választott nép külső kereteit és belső világát nézve is megújul: nem emberekben bízik, mint addig, hanem Isten áldott eszköze lesz a népek szemében.

A Jeruzsálemre adott „nem”-et a Betlehemre mondott „igen” váltja fel, a legkisebb nemzetségből származó uralkodó hatalma a föld végső határáig fog kiterjedni. „Izrael bírása” (4,14) helyére az Úr felkentje áll, a saját vezetőikben csalódott és idegen uralkodók igája alá került nép pedig várhatja azt az uralkodót, aki az Úr hatalmával rendelkezik.

A próféta szavát különböző időkben és helyzetekben idézték, az Isten ígérétebe vetett reménység kifejeződése volt. Amikor Mt a napkeleti bölcsekről szóló tudósítás közben Mikeást idézi, ezzel félreérthetetlenül Isten kijelentésének elsőbbségéről tesz bizonyosságot minden más, pl. asztrológiai megfigyeléssel szemben. A csillagok állásából tájékozódó bölcsek ugyan eljutnak Palesztináig, de a történetek pontos helyszínét és a kijelentés tulajdonképpeni tartalmát csak az Írás mondja meg. A karácsonyi történet Lk szerinti leírásában (Lk 2) indirekt módon, szintén a mikeási prófécia igazsága teljesebbé válik: a császár adminisztratív intézkedése, a származási hely szerinti regisztráció kötelezettsége és az ennek megfelelő adóügyi intézkedések azt eredményezik, hogy a názáreti József kénytelen Betlehemben megjelenni, s ezzel lehetővé válik a Messiás megővendő helyszín szerinti megszületése a Dávid városában. Az igerész krisztológiai alkalmazásnak további helyei: Jn 7,42; Ef 2,14.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom: Friedrich Schweitzer: Vallás és életút, Kálvin Kiadó, Bp. 1999.)

Az óra fő témája az evangélium örömeit foglalja magában, vagyis, Isten szeretete jeleként elküldte egyszülött Fiát értünk. A gyermekek már megtapasztalták, hogy milyen érzés az, amikor valaki értük fáradozik, értük tesz meg kisebb vagy nagyobb dolgokat. Ugyanakkor azt az érzést is ismerik, hogy milyen visszautasítottak, mellőzöttek lenni. Mivel ebben az életkorban különösen sok külső és belső feszültség van jelen a gyermekek életében egyértelmű válaszokat és, visszajelzést szeretnének kapni elképzeléseikre, kérdéseikre. Már nagyon jól látják egy hívő ember életén – egy nem hívőhöz képest - milyen különbségek vannak, azonban a mértéket még nem teljesen értik. Sajátos elképzeléseik vannak arról, hogy milyen az Istent követő ember, amelyet eddigi tapasztalataikból, akár családban, akár a gyülekezetben, vagy a hittanoktató személyével kapcsolatban alakítottak ki. A gyakorlati hívő életben azonban kiderül, hogy az elképzelés nincs összhangban a valósággal. „Miért vagy beteg, ha hiszel Istenben?” – és hasonló kérdéseket kell megválaszolniuk, hogy megértsenek valamit az Isten titkaiból.

Az óra célja, hogy segítsünk a gyermekeknek, hogy közelebb kerülhessenek az Isten dolgainak megértéséhez. Ez valóban egy titok, még számunkra, több éve, évtizede hitben járó embereknek is. Azonban feladatunk, hogy átadjuk mindazt, amit már tudunk, megtapasztaltunk. Lehet, hogy lesz olyan diák, aki fogékonyabb lesz a mi személyes hitbeli élményünkre, mert érzelmileg talán már kötődik hozzánk vagy, mert a saját élettörténetek egyszerűen közelebb állnak hozzá, mint a tananyag. Míg másokat a bibliai történet üzenete indít el a hitbeli gondolkodás útján. Ezen az órán mutassunk rá Isten mérhetetlen szeretetére és annak megtestesülésére!

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. 	<ul style="list-style-type: none"> Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.

<ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Segítséggel tudja megfogalmazni, hogy mit jelent a Messiás és a Krisztus megnevezés. ○ Tudja segítséggel elmondani a tankönyvi szöveg alapján, az ószövetségi próféták hogyan képzeltek el Jézus Krisztus eljövételét. ○ Tudja segítséggel elmondani Ézsaiás próféta jövendölését Jézus születéséről. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja önállóan elmondani és indokolni mit jelentenek a következő megnevezések: Messiás, Jézus Krisztus. ○ Tudja önállóan elmondani, hogy az ószövetségi próféták hogyan képzeltek el Jézus eljövételét. ○ Tudja elmondani és megjegyezni Ézsaiás próféta jövendölését.
--	---

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten értünk küldte Fiát

Kognitív cél: Annak tudatosítása, hogy Isten, szeretetének jeleként egyszülött Fiát küldte értünk a földre.

Affektív cél: Jézus eljövele felett érzett öröm jellemzői. (Érted is küldte!)

Pragmatikus cél: A tanulói hit megerősítésének/gyakorlásának biztosítása. (Keresztség és hitünk gyakorlása által vagyunk az Ő gyermekei.)

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszközök
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Beszélgetés: Várakozás A várakozással kapcsolatos élményeiket mondják el a gyerekek. Tereljük a beszélgetést annak irányba, hogy miért volt nehéz várakozni és megérte-e türelmesnek lenni?</p> <p>2. Beszélgetés: A meglepő ajándék! Beszélgetés a tankönyvi képen látottakról. A tankönyvben szereplő motiváció célja, hogy a tanulók átérezzék, hogy a valótlan, kitalált, megálmodott dolgok utáni vágy általában nem teljesül, de Isten ennek ellenére mindig a legjobbat készíti a számunkra.</p> <p>5. osztályban a történelem óra tananyaga a zsidó nép kialakulása, helyzete, története. Ehhez kapcsolódva a tanulók elmondhatják, hogy mit tanultak a zsidóságról.</p>	Tankönyv
Feldolgozási javaslat	Református keresztyénnek lenni. Először e témakör alapjait kell tisztáznunk.	Tankönyv, Biblia

	<p>Majd a zsidóság történetét kell átgondolnunk, és végül Jézus küldetésének céljába kell beilleszteni a zsidóság messiásvárásának kérdéseit.</p> <p>Jézus Krisztus nevének eredetét beszéljük meg közösen! Jézus név (Jésua) jelentése: „Az Úr az üdvösség”. Krisztus (Khrisztosz) jelentése: Felkent, azaz Messiás.</p> <p>Beszélgessünk a tanulókkal arról, hogy ők miért érzik jogosnak vagy éppen felháborítónak a zsidók többségének viselkedését Isten ígéretével szemben, ill. Jézus személye ellen?</p> <p>3. Énekjavaslat: „Krisztus Urunknak áldott születésén...” RÉ 315. d.</p>	<p>Ha az iskolai szertárban fellelhető a zsidó nép vándorlását ábrázoló térkép, mindenképpen használjuk szemléltetésként, megjelölve az útvonalon a fontosabb események helyszínét, mely ismétlésként is hasznosítható.</p>
Munkáltatás	<p>Csoportokban keressék meg a felsorolt Bibliai könyvekben szereplő megnevezéseket, amelyek Jézus nevére vonatkoznak. A különböző csoportfeladatokat színes papírcsíkokra írhatjuk, amiből minden csapat húzzon egyet. A feladat megoldása után beszéljük meg, hogy melyik megnevezésnek mi a jelentése!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. csoport: Ézsaiás 8. rész – Immánuel (Ézs 8,8) 2. csoport: Dániel 7. rész – Emberfia (Dán 7,13) 3. csoport: Lukács 2. rész – Üdvözítő (Lk 2, 11) 4. csoport: Lukács 18. rész – Dávid Fia (Lk 18,38) 5. csoport: János 1. rész – Isten báránya (Jn 1, 36) 6. csoport: Apostolok cselekedetei 2. rész – Úr (ApCsel 2, 36) <p>Egy csoportban max. 5-6 fő legyen, hogy mindenkinek jusson feladat és hatékonyan tudjanak közösen dolgozni!</p> <p>Beszélgessünk a zsidó és a keresztyén ünnepekről és ez utóbbiak fontosságáról!</p> <p>Eddigi tanulmányaink alapján szedjük össze közösen néhány történetet, amelyben összeütközések vannak Jézus és a zsidók között. Különösen nagy hangsúlyt tegyünk e helyzetek megoldására!</p>	<p>Biblia, színes fénymásoló papírok (annyi színt válasszunk, ahány csoport lesz), olló, filctoll.</p> <p>Lehetőség szerint A/5-ös méretben fénymásoljunk minden tanuló részére térképet, és így otthon át tudja ismételni az útvonalat, amely a számonkéréskor hasznos lehet.</p>
Házi feladat	-----	

TOVÁBBI ÖTLETEK

A zsidó nép vándorlása (térkép):

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/bj-ot-world/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/bj-maps-egypt-canaan/>

A karácsonyi történet képekben:

<http://www.freebibleimages.org/photos/mary-angel/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-003-birth-announcement/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ed-mary-angel/>

<http://www.freebibleimages.org/photos/shepherds-angels/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ls-shepherds-angels/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ed-shepherds-angels/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/christmas-shepherds/>

A Király megszületett című rajzfilm:

<https://youtu.be/ENSUfRBPWK4>

A film 52 perces, részleteiben felhasználható az órán.

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 89. oldal

A képen látható: Két gyermek, akik nem azt az ajándékot kapták, amire számítottak.

A szöveg: Eljött a megígért Messiás!

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Figyeljétek meg a két gyermeket! Miért olyan csalódottak?

2. Szövegelemzés

- Milyennek képzelte a zsidó nép a Messiás eljövetelét?
- Mit jövendölt Ézsaiás?
- Mit jövendölt Mikeás?
- Mondjátok el, hogyan jött a világra Isten egyszülött Fia?
- Miért volt ez furcsa a zsidóknak? Mit vártak?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

2. feladat:

„Te már tudhatod, hogy Isten ígérete beteljesedett. Jézus Krisztus megszületett! Hogyan adhatod ezt ma hírül? Készíts egy blogbejegyzést vagy egy Facebook (Twitter stb.) plakátot erről a hírről! Mindenképpen szerepeljen rajta, hogy miért fontos ez a számodra!”

Instrukció

A csoport által ismert alapokra érdemes építeni. Ha nem használnak számítógépet, nem ismerik a Facebookot (esetleg nem használnak még blogot, stb.), akkor csak kérjük azt a gyermekektől, hogy készítsenek a témával kapcsolatban egy plakátot. Akár kiscsoportos feladatként is adhatjuk, vagy otthon elkészíthető projektként.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 311. dics.1. 7. 9. 13. verse: Szent Ézsaiás...

Református énekeskönyv: 315. dics. Krisztus Urunknak... (+ BS, HK)

Dicsérjétek az Urat: 122. Mostan kinyílt (+BS)

Dicsérjétek az Urat: 124. Zengje vígan föld és ég (+BS)